

Iunie 2024 - Noile Standarde Globale de Audit Intern - o privire de ansamblu privind principalele modificări

În contextul preocupării permanente a CAFR pentru sprijinirea abordării celor mai bune practici în domeniu de către auditorii financiari, obiectivul prezentului articol este de a furniza practicienilor – coordonatori ai misiunilor de audit intern, dar și altor profesioniști care pot face parte din echipele/compartimentele de audit intern, un pachet minimal de informații privind noutățile intervenite în practica auditului intern.

Menționăm că materialul are în vedere doar materialele publice de pe site-ul Global IIA, și informațiile furnizate în cadrul webinarului Global IIA din data de 24 ianuarie 2024, și, de aceea, are caracter informativ.

I. Considerente generale

În data de 9 ianuarie 2024 s-au emis noile Standarde Globale de Audit Intern de către Institutul Auditorilor Interni (The Institute of Internal Auditors – The IIA - www.theiia.org). Acestea se vor aplica începând cu 9 ianuarie 2025.

Conform comunicatului emis de IIA, noile standarde au fost concepute pentru a ajuta auditorii interni și organizațiile în care aceștia activează pentru a răspunde mai bine mediului actual de afaceri caracterizat prin complexitate și schimbări rapide.

Noile *Standarde* au în vedere o abordare nouă, cu o structură diferită față de cele emise în 2017 și se încadrează în *Cadrul de Practici Profesionale Internaționale 2024 (The International Professional Practices Framework -IPPF)*, care conține atât Prevederi obligatorii (Standarde globale și Cerințe actuale), cât și Suplimentar, în susținerea aplicării *Standardelor, Ghiduri specifice anumitor aspecte pentru activitatea de audit intern (Global Guidelines)*, cum ar fi cele legate de: Servicii de asigurare și consiliere, Planificare, performanță și comunicare, Servicii financiare, Fraudă și alte riscuri, Strategia și managementul funcției de audit intern, Sustenabilitate.

În considerarea strictă a noilor Standarde, la o primă analiză se observă două **modificări majore**:

- A) Noile Standarde Globale de Audit Intern conțin mai mult noțiunea de „*trebuie*” și mai puțin pe cea de „ar trebui/ar putea” – altfel spus, se face o trecere de la principii generale la cerințe mai prescriptive.
- B) Până acum, standardele actuale abordau separat activitatea de audit intern de asigurare și consiliere. Noile Standarde îmbină aceste activități – astfel, există ***standarde comune pentru asigurare și consiliere***.

Dacă facem o analiză mai detaliată, observăm următoarele **patru modificări semnificative**:

1. *Fiecare constatare, dar și rezultatul agregat al misiunii va avea o evaluare/notă/prioritizare.*

Standardele actuale menționează că opiniile la nivel de angajament pot fi evaluări, concluzii sau alte descrieri ale rezultatelor. Noile standarde impun ca pentru fiecare constatare, dar și pentru **rezultatul agregat al misiunii** să se facă o evaluare, o clasare sau o altă indicație de prioritate.

2. *Responsabilitățile de guvernare corporativă îndreptate către Consiliul de Conducere*
Până acum, Consiliile de Conducere își îndeplineau responsabilitățile de guvernare corporativă legate de auditul intern prin intermediul coordonatorului activității de audit intern. Noile standarde alocă, în schimb, **responsabilități specifice de guvernare direct** Consiliului de Conducere.

3. *Declarații de conformitate obligatorii privind comunicările*

Conform noilor standarde, comunicările finale ale misiunii și comunicările cu conducerea superioară și cu consiliul de administrație trebuie să declare în mod specific conformitatea cu *Standardele* sau să declare neconformitatea. Mai exact, **comunicările finale ale misiunii trebuie să enumere toate standardele pentru care nu s-a asigurat conformitatea**, motivele neconformității și impactul neconformității asupra constatărilor și concluziilor misiunii.

4. *Crește importanța acordată realizării obiectivelor de performanță*

Noile standarde extind **aplicarea programului de asigurare și îmbunătățire a calității** – astfel se va evalua nu numai conformitatea cu standardele, ci și realizarea obiectivelor de performanță.

II. Considerente privind fundamente ale standardelor globale de audit intern 2024

Auditul intern și interesul public

În noua abordare, concepția auditului intern face o legătură directă cu **interesul public**, în contextul economic și al performanțelor oricărei entități și al mediului intern și extern în care aceasta își desfășoară activitatea, în sensul în care auditul intern contribuie la stabilitatea și sustenabilitatea oricărei organizații, prin furnizarea unei imagini credibile, relevante asupra tuturor sistemelor care guvernează funcționalitatea sa, destinate inclusiv angajatorilor, angajaților, investitorilor, mediului de afaceri și financiar, clienți, furnizori, autorități de reglementare și guvern.

Trebuie subliniat faptul că, acest concept se aplică pentru orice funcție de audit intern (chiar și la nivelul funcțiilor de audit intern mici).

Aplicabilitatea și structura Standardelor

Standardele Globale de audit intern stabilesc principii, cerințe, considerații și exemple de practică a auditului intern, care se aplică unitar de către orice persoană sau funcție care furnizează servicii de audit intern.

Ca aplicabilitate, considerăm că reprezintă o prioritate cunoașterea și înțelegerea de către fiecare practician a cerințelor fiecărui standard, cu o bună aprofundare a aplicării coerente, sistematică, pentru fiecare misiune, cu atât mai mult cu cât se pune un accent tot mai mare pe calitatea acestei activități specifice.

Comparativ cu *Standardele 2017*, *Standardele Globale de audit intern* sunt structurate pe cinci domenii, cu referire directă la:

- Scopul auditului intern, care pune accent pe *condițiile de realizare a obiectivelor*;
- Etică și profesionalism, care dezvoltă principiile cunoscute cu *cerințe de suplimentare* privind competența, responsabilitățile ori confidențialitatea;
- Guvernarea funcției de audit intern, care pune accent pe: autorizarea auditului intern de către conducerea superioară a organizației, inclusiv în ceea ce privește rolul și responsabilitățile aprobate prin Carta auditului intern, planificarea și comunicarea cu conducerea superioară; poziția independentă a auditului intern din punct de vedere al organizării; supervizarea de către conducerea superioară, inclusiv în ceea ce privește strategia auditului intern, evaluarea resurselor necesare și utilizarea acestora, calitatea activității desfășurate;
- Managementul funcției de audit intern, care pune accent pe *planul strategic al funcției de audit intern*, care drept noutate, reprezintă o abordare ce ține de o foarte bună înțelegere a sistemului de guvernare corporativă, management al riscurilor și a procesului de control intern, completat de cerințe privind managementul resurselor activității de audit intern, eficiența comunicării și creșterea calității auditului intern;
- Performanța serviciilor de audit intern, cu accent pe respectarea și evaluarea condițiilor esențiale pentru eficiența și eficacitatea funcției de audit intern dar, și pe evaluarea internă și externă a activității de audit intern.

Structural, fiecare domeniu este dezvoltat cu principii și standarde specifice care conțin cerințe, specificații de implementare și de asigurare a conformității.

Desigur, cele prezentate mai sus reprezintă un sumar al noilor reglementări, obiectivul nostru fiind acela de a consemna prin aceste rânduri faptul că **noile Standarde Globale de Audit Intern**, cu provocările practice aferente, pot fi o oportunitate pentru practicienii auditori financiari de a-și dovedi capacitatea și competența profesională în coordonarea activităților specifice acestui domeniu.

NOTĂ: Întrucât traducerea în limba română a Standardelor Globale de audit Intern va fi postată pe site-ul Global IIA prin grija Asociației Auditorilor Interni din România (AAIR), care deține competențe în acest domeniu, cei interesați pot accesa materialele în limba engleză pe site-ul Global IIA <https://www.theiia.org/en/standards/2024-standards/global-internal-audit-standards/>

Articol publicat în Revista *Practici de Audit nr. 1/2024*